

Ten strijde tegen Mars en Venus

Zijn de verschillen tussen de seksen wel zo groot?

Zorgzaamheid zit bij vrouwen in de genen en mannen zijn van nature vechters en techneuten, geloven veel mensen. Journaliste Asha ten Broeke beslist niet. Zij schreef een boek waarin ze allerlei man/vrouw mythes ontkracht.

Komen vrouwen van Venus en mannen van Mars? De jonge wetenschapsjournaliste [Asha ten Broeke](#) trekt ten strijde tegen dit beeld. In haar boek, *Het idee M/V - Ontmaskering van een hardnekkig denkbeeld*, wil ze afrekenen met de opvatting dat mannen en vrouwen op geestelijk vlak fundamenteel van elkaar verschillen. Het is geschreven met veel vaart en humor en staat vol eye-openers voor de miljoenen mensen die achter de Mars- en Venusprofeten aanlopen.

Het standaardverhaal gaat ongeveer zo. Hij is geëvolueerd om te jagen, zij om te verzamelen en thuis voor de kinderen te zorgen. Dus heeft hij een beter richtinggevoel en is zij empatischer. Dat zien we op allerlei manieren terug in de maatschappij, waar mannen vaker carrière maken dan vrouwen, die weer veel meer thuis bij de kinderen te vinden zijn. Onvermijdelijk, want genetisch bepaald.

Vanwege die aangeboren verschillen zou het de twee aan wederzijds begrip ontbreken. Bestsellers als John Gray's *Mannen komen van Mars en vrouwen van Venus* en *Waarom mannen niet luisteren en vrouwen niet kunnen kaartlezen* van Allan en Barbara Pease benadrukken de verschillen, opdat de lezer daar beter mee leert omgaan.

Jagende vrouwen

Helemaal fout, vindt Ten Broeke. Die verschillen zijn volgens haar helemaal niet zo groot en onvermijdelijk. Kijk maar het traditioneel levende Agta-volk op de Filippijnen. Bij hen jagen de vrouwen ook. En bij de Aka-pygmeëen in Centraal Afrika zijn het vooral de mannen die zich druk maken om de kleintjes. Voor de rest van de wereld geldt volgens de schrijfster dat de sekserollen pas sinds de uitvinding van de landbouw sterk uit elkaar gegroeid zijn. Dat is geen gevolg van genetische veranderingen, maar van culturele aanpassingen aan een leven met meer voedselzekerheid.

Hersenen zijn van nature nu eenmaal heel flexibel, en niet alleen bij mensen. Het is bijvoorbeeld simpel om een meisjesrat mannetjeshersenen te laten ontwikkelen, met het bijbehorende gedrag. Het enige wat je hoeft te doen is af en toe met een nat kwastje tussen de achterpoten van het pasgeboren ratje strijken, waarmee je nadoet wat een likkende moederrat wel bij zoons, maar niet bij dochters doet. Dat beïnvloedt het aan- en uitzetten van allerlei genen, die de bouw van de hersenen dirigeren.

Bij mensen gebeurt iets dergelijks, betoogt Ten Broeke. Jongetjes worden – bewust én onbewust – meteen vanaf hun geboorte anders behandeld dan meisjes. Het is logisch dat dat z'n weerslag heeft op hun identiteit.

Criminele Woensdagen

Een mooi argument voor deze stelling ontleent ze aan de Ashanti in Ghana, die kinderen vernoemen naar de dag waarop ze geboren zijn. Het volk is ervan overtuigd dat je geboortedag je karakter bepaalt. En dat blijkt ook in de praktijk. Woensdagen komen bijvoorbeeld veel vaker voor de kinderrechter dan Maandagen.

De Ashanti zien dat als bevestiging van hun dagentheorie, maar een logischer verklaring is dat de verwachtingen van iedereen waar zo'n kind mee te maken heeft, het kindergedrag steeds bijsturen. Zulke sociale druk is ook buiten Ghana heel belangrijk, laat Ten Broeke zien. In allerlei psychologisch onderzoek is bewezen dat ouders onbewust signalen afgeven over het gedrag van hun zoon of dochter, en dat de kinderen op die subtiele hints reageren. Onderling versterken de kinderen de kloof.

Extreem standpunt

Ten Broeke gaat niet over een nacht ijs. Ze heeft honderden boeken en wetenschappelijke publicaties gelezen over dit onderwerp. Toch schiet ze een beetje door. In haar boek doet ze alsof alle gedragsverschillen tussen mannen en vrouwen cultureel bepaald zijn. Dat weet ze niet hard te maken, en het is ook niet waarschijnlijk.

Want zou het feit dat autisme en verwante stoornissen veel vaker voorkomen bij jongetjes dan bij meisjes echt puur aan de opvoeding te wijten zijn? En heeft het feit dat vrouwen kunnen menstrueren, kinderen baren en zogen helemaal geen invloed op hun karakterontwikkeling? Het is moeilijk te geloven.

Er zijn bovendien ook veel natuurlvolkeren waarin mannen en vrouwen totaal verschillende levens leiden. Dat de Agta en de Aka het anders doen, laat weliswaar zien dat zoiets tot de mogelijkheden behoort, maar niet dat aangeboren verschillen tussen de seksen irrelevant zijn.

Maar toch. *Het idee M/V* is goed onderbouwd, ongetwijfeld beter dan de tientallen boeken die doen alsof mannen en vrouwen van verschillende planeten komen. En het leest als een trein. Dit boek verdient dan ook een minstens even groot publiek. De kans daarop is natuurlijk klein, want daarvoor zullen wereldwijd honderden miljoenen exemplaren verkocht moeten worden.

Elmar Veerman

Asha ten Broeke: *Het idee M/V* - Ontmaskering van een hardnekkig denkbeeld. Uitgeverij Maven Publishing, ISBN 978 94 9057 404